

بسم الله الرحمن الرحيم

طرح دوره

درس: حقوق و قوانین بهداشت محیط و محیط زیست (ملی و بین‌المللی)

بخش اول: اطلاعات پایه درس

نام درس	حقوق و قوانین بهداشت محیط و محیط زیست (ملی و بین‌المللی)
استاد مربوطه	دکتر امین محمدپور
گروه آموزشی	مهندسی بهداشت محیط
مقطع و رشته تحصیلی	کارشناسی - مهندسی بهداشت محیط
محل برگزاری کلاس	دانشکده پرستاری
تعداد واحد	۱ واحد نظری
تعداد جلسات	۱۷ جلسه

بخش دوم: فلسفه و جایگاه درس

امروزه با پیشرفت تکنولوژی و فعالیت‌های انسانی، آسیب‌های زیادی به محیط زیست وارد شده است. برای جلوگیری از آلودگی و تخریب محیط زیست، قوانین و آیین‌نامه‌های بسیاری تدوین شده و در حال اجرا می‌باشد. لیکن اجرای قوانین و آیین‌نامه‌های مذکور در بسیاری از موارد منوط به تعیین ضوابط و استانداردها است.

حقوق محیط زیست، مجموعه‌ای از مقررات خاص است که به منظور پیشگیری از آلودگی و تخریب محیط زیست و انجام فعالیت‌های اقتصادی دوستدار محیط زیست تدوین می‌شود. معیارهای کمی برای حفاظت محیط زیست دوستدار محیط زیست تدوین می‌شود و استانداردهای زیست محیطی معیارهای کمی برای حفاظت محیط زیست به شمار می‌رود. از آنجایی که میزان آلاینده‌ها از منابع مختلف صفر نمی‌باشد، لذا تعیین استانداردها و آشنایی با ضوابط فوق ضروری می‌باشد.

این درس به عنوان یک درس تخصصی و کاربردی، دانشجویان مهندسی بهداشت محیط را با قوانین، مقررات، استانداردها و کنوانسیون‌های ملی و بین‌المللی مرتبط با حفاظت از محیط زیست و بهداشت محیط آشنا می‌کند. رویکرد آموزشی این درس مبتنی بر یادگیری فعال و دانش‌محور است و از روش‌های متنوع مانند یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)، مطالعه موردی، شبیه‌سازی قانونی، کارگاه‌های تحلیل قوانین و بحث‌های گروهی بهره می‌برد. آموزش مجازی نیز در بستر اسکای‌روم برگزار می‌شود.

بخش سوم: اهداف کلی درس

- آشنایی با مفاهیم پایه حقوق محیط زیست و اصول حاکم بر آن
- آشنایی با کنوانسیون‌ها، معاهدات و مقررات بین‌المللی محیط زیست

- آشنایی با عملکرد سازمان ملل متحد و سازمان‌های بین‌المللی در حفاظت از محیط زیست
- آشنایی با سیر تحول و قوانین و مقررات محیط زیست در ایران
- شناخت شوراها و کمیته‌های مرتبط با محیط زیست و بهداشت محیط
- آشنایی با استانداردها، ضوابط و دستورالعمل‌های مصوب در زمینه آب و هوا
- آشنایی با استانداردها و ضوابط و دستورالعمل‌های مصوب در زمینه فاضلاب
- آشنایی با استانداردها و ضوابط مصوب در زمینه آلودگی صوتی و اشعه
- آشنایی با مصوبات شورای عالی حفاظت محیط زیست
- آشنایی با قوانین مدیریت پسماند و کنوانسیون بازل
- آشنایی با قوانین حفاظت از تالاب‌ها و تنوع زیستی
- آشنایی با قوانین ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA)
- آشنایی با قوانین بهداشت محیط در اماکن عمومی
- آشنایی با قوانین بین‌المللی تغییر اقلیم و تعهدات ایران
- آشنایی با قوانین حفاظت از لایه ازن
- آشنایی با قوانین مدیریت منابع آب

بخش چهارم: سرفصل‌های کلی درس

ردیف	عنوان سرفصل
۱	مقدمه، فلسفه درس و مفاهیم پایه حقوق محیط زیست
۲	کنوانسیون‌ها و مقررات بین‌المللی محیط زیست
۳	عملکرد سازمان ملل متحد و سازمان‌های بین‌المللی
۴	سیر تحول قوانین محیط زیست در ایران
۵	شوراها و کمیته‌های مرتبط با محیط زیست
۶	استانداردهای آب و هوا
۷	استانداردهای فاضلاب
۸	استانداردهای آلودگی صوتی و اشعه
۹	مصوبات شورای عالی حفاظت محیط زیست
۱۰	قوانین مدیریت پسماند
۱۱	قوانین حفاظت از تالاب‌ها و تنوع زیستی
۱۲	قوانین ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA)
۱۳	قوانین بهداشت محیط در اماکن عمومی

۱۴	قوانین بین‌المللی تغییر اقلیم
۱۵	قوانین حفاظت از لایه ازن
۱۶	قوانین مدیریت منابع آب
۱۷	جمع‌بندی و رفع اشکالات

بخش پنجم: روش آموزش و بستر اجرا

روش تدریس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)، مطالعه موردی، کارگاه تحلیل قوانین، بحث گروهی، شبیه‌سازی قانونی، یادگیری مبتنی بر پروژه
امکانات آموزشی	وایت‌برد، پروژکتور، کامپیوتر، اینترنت، اسلاید، متن قوانین و کنوانسیون‌ها
فعالیت‌های آموزشی	تکلیف، پروژه، پرسش و پاسخ، تحلیل موردی، تالار گفتگو
بستر آموزش مجازی	اسکای‌روم
زبان آموزش	فارسی (با استفاده از متون اصلی انگلیسی در کنوانسیون‌ها)

بخش ششم: منابع درس

ردیف	مشخصات منبع
۱	مجموعه قوانین و مقررات محیط زیست ایران، جلد اول و دوم، تدوین دفتر حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط زیست، آخرین چاپ.
۲	تقی‌زاده، مصطفی (۱۳۷۴). حقوق محیط زیست در ایران. انتشارات سمت، تهران.
۳	RKiss, A. (۱۹۹۷). The Role of International Organizations in the Evolution of Environmental Law. UNITAR
۴	کنوانسیون بازل، کنوانسیون وین، پروتکل مونترال، کنوانسیون تغییر اقلیم، توافقنامه پاریس.
۵	قانون مدیریت پسماند (۱۳۸۳)، قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست (۱۳۵۳)، قانون هوای پاک.
۶	سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴.
۷	آیین‌نامه‌های اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست.

بخش هفتم: ارزشیابی دانشجویان

آزمون میان‌ترم	۶ نمره (پس از جلسه ۹)
آزمون پایان‌ترم	۱۰ نمره
مشارکت و حضور فعال در کلاس	۱ نمره
تکالیف و سایر فعالیت‌ها	۳ نمره

جمع کل	۲۰ نمره
حداقل نمره قبولی	۱۰

بخش هشتم: مقررات درس

- حداقل نمره قبولی: ۱۰
- تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس: مطابق قوانین آموزشی وزارت بهداشت
- انجام تکالیف و پروژه‌های تحلیلی الزامی است و در نمره نهایی تأثیرگذار خواهد بود.
- رعایت اصول استناددهی و پرهیز از سرقت ادبی در تکالیف الزامی است.
- حضور فعال در کارگاه‌های تحلیل قوانین در نمره نهایی مؤثر است.

بخش نهم: تکالیف و پروژه‌های دانشجویان

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف	هدف
۱	تکلیف اول	تحقیق درباره یک کنوانسیون بین‌المللی و بررسی تعهدات ایران در قبال آن	درک مفاهیم بین‌المللی
۲	تکلیف دوم	تحلیل یک قانون زیست محیطی ایران و ارائه گزارش کاربردی	کاربرد قوانین ملی
۳	تکلیف سوم	تهیه چک‌لیست بازرسی بهداشتی برای یک مکان عمومی	آشنایی با ضوابط اجرایی
۴	تکلیف چهارم	انجام یک EIA ساده برای یک پروژه فرضی	مهارت تحلیل زیست محیطی
پروژه	پروژه پایانی	ارائه یک موضوع کاربردی از حقوق محیط زیست به صورت کنفرانس کلاسی	تلفیق دانش نظری و کاربردی

بخش دهم: جدول زمان‌بندی جلسات

جلسه	موضوع جلسه	روش ارزشیابی
۱	مقدمه، فلسفه درس و مفاهیم پایه حقوق محیط زیست	پرسش و پاسخ، تکلیف
۲	کنوانسیون‌ها و مقررات بین‌المللی محیط زیست	پرسش و پاسخ، تکلیف
۳	عملکرد سازمان ملل متحد و سازمان‌های بین‌المللی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۴	سیر تحول قوانین محیط زیست در ایران	پرسش و پاسخ، تکلیف
۵	شوراها و کمیته‌های مرتبط با محیط زیست	پرسش و پاسخ، تکلیف
۶	استانداردهای آب و هوا	پرسش و پاسخ، تکلیف
۷	استانداردهای فاضلاب	پرسش و پاسخ، تکلیف

۸	استانداردهای آلودگی صوتی و اشعه	پرسش و پاسخ، تکلیف
۹	مصوبات شورای عالی حفاظت محیط زیست	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۰	قوانین مدیریت پسماند	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۱	قوانین حفاظت از تالابها و تنوع زیستی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۲	قوانین ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA)	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۳	قوانین بهداشت محیط در اماکن عمومی	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۴	قوانین بین‌المللی تغییر اقلیم	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۵	قوانین حفاظت از لایه ازن	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۶	قوانین مدیریت منابع آب	پرسش و پاسخ، تکلیف
۱۷	جمع‌بندی و رفع اشکالات	ارائه، پرسش و پاسخ